

V GORENJE

Uredništvo in uprava:
Strossmajerjev trg 1 / Tel. št. 73

Leto XXIV

Št. 39

Kranj, 29. septembra 1940.

Izaja vsako soboto
Naročnina: celoletno din 40,
polletno din 20, četrtletno din 10

Žena v Rusiji

Dvanajsti člen ustave SSSR se glasi: „Kdor ne dela — ne je.“ V Rusiji pa je priznana za delo samo pridobitno delo, ne pa tudi delo v gospodinjstvu, okoli domačega ognjišča in slično. Z dvanajstim členom ruske, bolj sovjetske ustave je torej zadan domačemu ognjišču smrten udarec. Po drugi strani pa dá ustava ženi vso enakopravnost z moškim v gospodarskem, državnem, kulturnem in političnem življenju. Da žena te pravice doseže, ji daje isto pravico do dela kot moškemu, pravico na zaslužek (mezdo), počitek, socialno zavarovanje in izobrazbo, nadalje nudi država zaščito materi in otroku s tem, da je mati za časa nosečnosti oproščena dela in ji je delavni odnos ohranjen, ter z mnogimi podobnimi, dnevnimi zavetili in vrlici. (122 člen ustave SSSR.)

Dobri poznavalci trde, da 122 člen ustave SSSR ni zgolj na papirju, pač pa se izvaja z vso milino in ostrino. Če ga premislimo, potem vidimo, da je prav ta paragraf ženi dokaj sovražna. Žena mora delati ista dela, kot moški, posebno če pomislimo, da v Sovjetiji delavni moči skoro primanjkuje. Ker pa je vse delo v SSSR akordno, potem si lahko mislimo, kako dela in kako živi sovjetska žena. Mož ima lahko ženo, ki skrbi samo za dom, je lahko poročen, noben zakon pa ne terja od njega tega, da bi ženo vzdrževal. Jo, če jo hoče! Žena, ki je doma, ne zasluži, kdor pa ne zasluži, temu ni treba jesti!

Ustavodajalec je s tem zadel v črno; dosegel je, kar je hotel. Večina žena je v službi z delom, pravicami in dolžnostmi moža. Zahodnoevropski zakoniki prepovedujejo zaposliti žene po rudnikih, težkih industrijah in slično, zlasti pa nočno delo žensk. Tega v Sovjetiji ne poznajo. Če ne vzame dela, katerega mu dajo, potem resnično ne je. Ruska statistika jasno pove, kaj in kje delajo žene: 37% vseh delavcev v težki industriji so žene, 32% šoferjev tovornih avtomobilov — žene, 24% rudarjev žene in 67% vaških zdravnikov — žene!

Alimentacij žena ni deležna. Za o'roka, pa naj bo zakonski ali nezakonski, plačujeta oče in mati vsak polovico.

Po drugi strani pa vse bolj propagirajo zakon in se smatra čezdalje za obveznejšega. Koruzniške družine odvrtačo iz državnih in socialnih močv. Program in zakon ruskih komunistov je — družina je sredstvo za razmnoževanje. Prehrana in vzgoja otrok pa zahtevata zdravo družino. Zaradi tega je začela SSSR preganjati konkubinate, kaznuje dvo in mnogoženstvo in prepoveduje splate. Osnovni zakon pa še vseeno ostane: mati mora delati, oziroma, z delom zaslužiti. Otroka ji čez dan vzame kolhozno ali tovarniško otroško zabavišče ali pa mestni oz. kolhozni otroški vrtec. Stroške za vzdrževanje tovarniških ali kolhoznih otroških zabavišč nosijo vsi nameščenci tovarne ali kolhoza in se prispevek od plače enostavno odtegne. Ko otroci prično hoditi v šolo, posejajo v prostem času in tedaj, ko so jim starši v tovarni — otroške vrtece, te pa vzdržujejo občine in kolhozi.

Zakon predpisuje nadalje, da dobe matere z več otroci posebne nagrade. Tako: če ima več kot 7 otrok, dobi letno 2000 rubljev, če jih ima pa več kot 10 dobi 3000 rubljev. Druge matere ne dobe nič.

Gospodarsko življenje ruske žene je z ozirom na gornje podatke silno težko, saj se mora fizično kosati z moškim, čeprav je delovna norma za mezdo za oba enaka.

Sovjetska žena je politično sicer enakopravna, vendar dobi pa le nižje položaje edinele v vaških in mestnih svetih. Po nekaterih vaških svetih so žene celo v večini. SSSR prizna, da so to najbolj vodeni svetovi! — Svoje sposobnosti so pokazale zlasti v finančnih in gospodarskih upravah pri občinah in okrajih. Ne moremo pa razumeti, zakaj je potem takem v višjih svetih tako malo žena! Niti ena ni ljudski komisar, niti v

Po petih letih

Na kresni večer je minulo 5 let, odkar je JNS režim zapustil vladno torišče; začetkom septembra potem pa je sledila sprememba na banski upravi in je prejšnjega bana g. dr. Dinko Puca zamenjal g. dr. Marko Natlačen.

Ce se ozremo nazaj na one čase, ko se je leta 1935 pričel uvajati pri nas takozvani nacionalistični režim, potem vidimo, da so bila njegova pota vseskozi pogrešna, kajti ljudstvo se je razburjalo radi metod, ki jih je uporabljal in razmere so se iz dneva v dan vedno bolj ostrile. Besedo so dobili samo takozvani nacionalistični ljudje, ki so to seveda izrabljali po svoje, pred vsem pa so se hoteli ovekovečiti s tem, da so vsakogar očrnil kot protidržaven element, kdor ni imel neprestano na jeziku nekaj nacionalističnih krilatice.

Treznejši elementi v stranki so ponovno svarili pred tem, da bi ljudje manjvrednih značajev terorizirali, sklicujoč se na narodnost, druge treznejše in mirneje elemente.

Prvi občni zbor JNS stranke v tukajšnjem Narodnem domu je baš radi tega pokazal razdvojenost v stranki in se je to nesoglasje čim dalje bolj očitavalo, tako dolgo, da je prišlo pri tedanjih občinskih volitvah do dvojne JNS liste, pri kateri je prva režimska zmaga la samo s 113 glasovi večine.

Mednarodne prilike in vladarjeva smrt so z veliko naglico pospešile preobrat v državi in deželi in tako smo dobili kakor omenjeno pred 5 leti, JRZ režim na krmilo, na katerem je še danes, dasi tudi so tako zunanje kakor notranje politične prilike vsled vladajočih vojnih razmer izredno težke.

Ce se ozremo nazaj, moramo priznati in tudi vsak nasprotnik mora temu prirediti, da se je v deželi kakor v državi vodila tačas politika bodisi na enem kakor drugem torišču zelo obzirno in zelo uspešno. Priznatj se mora, da je s hrvatskim sporazumom ta politika dobila (ako odobritev kakor se ni mogla predvidevati in zgodovina bo govorila, da je ta sporazum prišel takorekoč zadnji trenutek pred usodopolnimi svetovnimi dogodki, ki bi mogli sicer celo našo domovino pahniti v nedogledne žalostne prilike, tako pa je o'etel in rešil ves jugoslovanski narod pred vojno vi-hro. Če bi ne imel ta režim nobene druge zasluge, kakor samo to, da je obvaroval doslej domovino pred vojno, potem si je stekel s tem za vse večne čase priznanje, ki mu ga ne bo mogel odrekatj tudi največji nasprotnik.

Prepričani smo, da bo sledeč do sedanjim intencijam tudi v bodoče hodil po enakih potih in tako obvaroval naš brod do konca vojne pred najhujšimi preizkusitv, čeprav je vsakomur jasno, da bomo trpeli in pretrpeli še mnogo težkih nevšečnosti, vendar je trdno upati, da nam bo največje gorje, to je vojna kot taka, ostalo prihranjeno.

Da to ni naključje, mora biti očitno vsa-

komur, kajti v delikatni poziciji, kakor je naša država napram vojujočim se silam, je to uspeh, ki se ga ne da doseči slučajno, temveč samo z skrajno previdnostjo in obzirnostjo celokupnega vladnega aparata.

V dravski banovini so ta leta zapustila prav tako dobre sadove in to na vseh poljih bodisi gospodarskih kakor tudi drugih. Ce se ozremo samo malo na okoli, vidimo, kaka gradbena delavnost se je baš po inicijativi države in po največji zaslugi bivšega gradbenega ministra g. dr. M. Kreka pričela v naši banovini. Smelo trdimo, da se vsa leta po vojni v Sloveniji ni gradilo ene desetine tega, kar se gradi v zadnjih dveh letih, in kar najbolj občutimo in vidimo ravno v Kranju in okolici. Čim so se pomirili tudi lokalni duhovi, se je moglo pristopiti pri zadnjih občinskih volitvah v letu 1935 k pametnemu kompromisu, ki je dal možnost vsakemu delavlj-nemu za popolno udejstvovanje. Sklepi občinskega odbora so takorekoč enoglasni, ker je možno, da se pred njimi vse zadeve iz najrazličnejših vidikov in interesnih sfer obravnavajo ter zaključujejo kompromisnim potom, ker v resnici ne obstoje nobeni strankarski principi, iz katerih bi en ali drugi pred'og moral biti zavrnjen. Niti pri eni zadevi se ni še poudarjal pri obč. sejah strankarski moment. To kar je bilo v interesu splošnosti ali večine, bodisi občine ali kake druge korporacije, je bilo vedno sprejeto z veliko večino glasov, če ne z vsemi glasovi; nobena stvar pa ni zapustila v nasprotno mislečih utisa kakega principielnega nasprotovanja ali celo sovraštva. V tem leži najboljši dokaz, kako prav so imeli oni, ki so pred dobri 3 leti z vso odločnostjo in proti velikim nasprotovanjem forsirali takozvani kompromis za obč. volitve.

Ce sumiramo vse to in pregledamo vseh 5 let državnega, banovinskega in občinskega delovanja s posebnim ozirom na sedanje vojne prilike, moramo reči, da smo živeli in živimo v silno težkih časih, da smo pa po previdnosti in obzirnosti vladajočih, v relativno tako ugodnih prilikah, da se nas lahko zavida, dasi tudi pri tem ne izključujemo možnosti, da v eni ali drugi zadevi ne bi mogli doseči še kaj več in kaj boljšega.

Ce bomo kakor doslej z zaupanjem zrlj v svoje voditelje in v srečno roko našega kraljevega princa, sami pa po svojih najboljših možnostih in najboljši vesti doprinali na oltar domovine, vse kar ji bomo mogli nuditi, da jo o'memo vsake nevarnosti in tako rešimo svoj brod. Vse to nam pa bo mogoče le tedaj, če bomo pustili eni kot drugi vse strankarske ostrine ob strani ter bomo skozi in skozi napram vsakomur do skrajnosti tolerantni in skušali drug drugemu v teh težkih časih ustreči in pomagati, da prebrodimo te morda najnevarnejše čase naše zgodovine.

Nove delavske plače

Te dni je izšla odredba bana v minimalnih plačah v naši banovini. Povšanje mezd delavcem je bilo nujno radi nevzdržnega porasta cen življenjskim potrebščinam. Uredba je našla med delavstvom topel sprejem. Prišla je sicer že malo pozno, če pozneje pa se bo verjetno praktično uveljavila v vrstah delodajalcev. Oglejmo si nove in glavne določbe uredbe.

Minimalne mezde za nekvificirane delavce (delavke) znašajo:

za stroke v skupinah
A B C

Za delavce preko 18 let:

1. v industriji, ne glede na kraj, ter v trgovini in obrti v krajih s preko 5000 prebivalci 5-50 4-75 4-—
2. v trg. in obrti v krajih z manj kakor 5000 prebiv. 5-— 4-50 3-75

Za delavce izpod 18 let:

1. kakor zgoraj pod 1. 4-25 3-75 3-—
2. kakor zgoraj pod 2. 3-75 3-50 3-—

Za vajence ne veljajo določbe te uredbe.

Ako se hočemo poglobiti v sedanje razmere, moramo iskreno priznati, da tudi novo določene mezde ne bodo prinesle težko pričakovanega izboljšanja. Draginja neprestano raste, cene na gospodarskem trgu še niso ustaljene. Nekaterim predmetom je cena naravnost pretirana, ter jo špekulacija potiska navzgor. Zato bo življenje z novim zaslužkom prav tako težko vse dotlej, dokler ne bodo cene glavnim življenjskim potrebščinam uravnovešene z zaslužkom in plačilno zmoglostjo konzumenta — delavca.

V vseh večjih krajih so na delu razne akcije za izboljšanje položaja. Tudi v Kranju nastopajo delavske in nameščenske organizacije enotno in prizadevanju za zvišanje plač, za preskrbo z živili po delavstvu dostopnih cenah, za zimsko pomoč najrevnejšim, za draginske doklade, nabavne prispevke in drugo. Skromni so zaenkrat uspehi in neznatne so moči pri urejevanju takih vprašanj. Treba bo več. In ta več je na strani onih, ki dele zaslugek in s tem vsakdanji kruh. Naj stopi samovoljno enkrat na plan dobrotnost in uvidenost. Naj ne bo več v naši sosesčini gospodarja, obrtnika, trgovca ali industrijaleca, ki bi še naprej ostal zakrknjen do ubogih službencev ali nameščencev. Ne bodo vsega prinesle prislilne uredbe in zakoni. Vse to ostane napisano na papirju, dejanja pa izostanejo. Če uslužbenec pošče drugačno pot za dosego pripadajočih mu pravic, pa že pade pri delodajalcu v nemilost in pogosto si zasluži tudi odpust.

Sedanji čas zahteva složnost in medsebojno ljubezen. Znani slovenski pesnik kliče: „Odprj roke, odprj srce, otiraj bratovske solze...“

Ta apel naj upoštevajo vsi oni, ki odmerjajo zaslužek in ki v sebi še priznajo vrednost dela in pravico za skromno in dostojno življenje delavca in nameščenca. Le tako bo čas, v katerem smo, znosnejši hkrati pa hvalnejši v očeh širokih delovnih slojev.

Letalsko slavlje v Kranju

Krst jadranskega letala Jugoslovanskega Aero kluba „Naša krila Kranj“ se zaradi slabega vremena ni vršil preteklo nedeljo ter se bo vršil v nedeljo 6. oktobra z istim sporedom ter v istih okoliščinah ob 2. uri na Velikem hribu na Kokrici. Začetek točen. Občinstvo vljudno vabilo, da se prireditve udeležijo v čimvečjem številu. - Odbor.

svetu komisarjev SSSR in niti v predsedstvu komunistične stranke!

V carski Rusiji je bila žena res prava sužnja, pravo podrejeno bitje, celo manjvredno in manj sposobno. Brez političnih pravic, v privatnem življenju povsem pod možovo oblastjo. Brez moževega odobrenja ni imela ničesar delati in ni smela razpolagati niti s svojim imetjem. Sovjetski državljanski zakon ji je dal vse pravice, vse, kot moškemu, carski pa poslušnost o'etu, dokler je bilo dekle, potem tiranstvo možu. Dandanes se sicer res lahko razvija sovjetska žena v vse smeri, tako v državnem kot v narodnem življenju. Pravno ni razlike med možem in ženo, žal pa tudi ne socialno. Res, iste pravice in iste dolžnosti.

Kljub vsem dobrotam je položaj današnje

žene v Sovjetiji slabši, kot je bil poprej, dali so ji sicer enakopravnost, dali pa tudi enakopravno delo in ubili v ženi najvišje poslanstvo — materinstvo.

Nedelje ne praznujejo, vsak šestj dan je prost. Nikdar pa ne tako, da bi prišla mož in žena na isti dan prosta, ne prideta skupaj k otrokom, kateri so na ta način vezani le na otroška zabavišča ali otroške vrtece ali pa na — ulico.

Sončna in sečna stran je iz povedanega razvidna, vendar pa celotna slika, če gornje dobro premislimo, ni taka, kot si jo navneži rišejo ali pa kot jo vidijo oni zaslepljenci, ki gredo v Sovjetijo in gledajo samo ono, kar jim pokažejo reči mogotci, namreč, edinole ono, kar je njim všeč.

— at.

Vsi na strelske tekme v nedeljo, dne 6. oktobra 1940 v Štruževo pri Kranju.

Ženica se je zbodla s šivanko - dvojni umor

Kje pa? I, seveda, na Jesenicah, kje pa drugje! Prav za prav pa tam neke pri Zagrebu. — Čeprav je zadeva silno žalostna in strašno tragična, navedemo najprej, duhovito šalo slavnega nemškega šaljivca ob priliki svetovne razstave tiska Pressa v Kolinu leta 1928. Risan dovtip predstavlja srboritega urednika, ki hodi po sobi gori in dol, se praska po glavi in tuhta. Poročevalec mu pozno zvečer pred zaključkom lista sporoča, da se je v neki ulici stara ženica zbodla s šivanko v prst. Kri ni pritekla. Dogodek se zdi uredniku vse premalen, da bi ga objavil tako, kakor se je zgodil — in sedaj tuhta, kako bi mogel iz vboda s šivanko napraviti za časopis poročilo z naslovom „Dvojni umor“.

Tam okoli 21. septembra sta prinesla dva zagrebška dnevnika sicer kratko, toda bombastično novico, da je neki jeseniški delavec ukradel med zletom v Beograd v brzovlaku neki sopotnici zlato uro in da ga je policija ukenila. Na Jesenicah je nato nekdo umetno razširil to vest. Da je bil dotični delavec oblačen, to še ni tako hudo. Jeseniške kuhinje za blatenje so namreč znane in so zato že ob kredit: verjame jim le tisti, ki mu to prav hodi. Tragično za dotičnega delavca je pa bilo, da mu je tovarna takoj odpovedala delo in — kruh.

Kako je pa bilo v resnici? Bilo je na tistem zletu jeseniške godbe KPD v Beograd in na Oplenac, o katerem smo poročali v zadnji številki. Z večernim brzovlakom, s katerim se je peljala godba in nekaj drugih članov ZZZ, se je peljala tudi neka ženska, ki je prihajala iz Francije. Na progi od Ljubljane do Zagreba je začela strahovito vpiti. Eno klop kupeja je zasedla sama. Tu je ležala, se zvijala in premetavala ter vpila, da so jo slišali po celim vagonu. Rekla je, da jo grozno boli zob (govorila je hrvaško). Potniki in tudi naši zletniki so jo hodili gledat, čeprav so pa dale opazke: „Pustite n... žensko! Dentist g. Savinšek, ki ji je pogledal zobe, je rekel, da od zoba ne more imeti takih bolečin, da bi tako vpila in se zvijala. Premetavala se je tako, da so ji uhani padli iz ušes, malo budilko, ki jo je imela s seboj, in torbico je pri zvižanju večkrat brenila. Nekateri naši zletniki so ji prinesli praške, da bi ji odleglo bolečine. Med tem pa kar naenkrat zavpije: „Kje je moja ura?“ Vpila je, da ji je ura (budilko) nekdo ukradel. Pri iskanju so nato uro zagledali za hrbtno g. Jordana, tajnika

jeseniske podružnice ZZZ. Takoj je bil zvržen detektiv, ki je spremljal brz vlak in misleč, da je g. Jordan ukradel, ga je takoj aretirjal in celo ukenil, čeprav se g. Jordan ni prav nič branil ali upiral, ker je vedel, da mu tatvine nihče ne more resno očitati, uradnim organom se je pač treba pokoravati. Na zahtevo in očitanje tovariša Solarja, da se z Jordanom protizakonito postopa, je nato detektiv odvezal Jordana. V Zagrebu so šli na kolodvorski policijski komisariat. Po zaslišanju se je tam uradno izjavilo, da se Jordanu ne more očitati kraja in je bil odpuščen. — Vsi zletniki so nadaljevali pot v Beograd in se je dogodek sploh pozabil ali pa se ga je kdo spomnil kot nekega „heca“ pri Zagrebu.

Časopisi so torej naredili iz budilke, ki je vredna kakih sedem kovačev — zlato uro in iz sumničnega izvršeno in dokazano tatvino. Skoro kakor roparski napad!

Toda šala pri strani! G. Jordan je bil radi tega odpuščen iz tovarne. Radi umljivih časopisnih pretiravanj družina za zimo brez kruha! Šala se je na Jesenicah spremenila v kruto resničnost. Nekateri so hoteli iz dogodka skovati političen škandal: član ZZZ da je kradel. Hu, to bi bil nekaj!

ZZZ je takoj storila svojo dolžnost in za krivično udeleženega tovariša pri KID intervjuirala. Zaenkrat še ni uspela. Za odpust so se namreč po pojasnitvah „o tatvini“ navajali drugi vzroki, ne več tatvina. Očitalo se je, da je bil Jordan „pijan kot uro“ in „pijan kot mavra“. Toda tudi ta očitke je krivičen in najmanj zadosten razlog za odpust. Da bi rešil dobro ime oklevetane delavca Jordana in družinskega očeta je g. svetnik Kastelec, ki je osebo spremljal jeseniške kovinarje v Beograd in na Oplenac, dal glede tega sledečo izjavo:

„O izletni vožnji v Beograd od 20. — 23. septembra 1940 morem dati zagotovilo in podpisati, da nobeden od izletnikov ni bil toliko vinjen, da bi se kdo nad tem mogel škandalizirati. Tudi g. Jordan je bil sicer dobre volje, ni pa bil v takem vinjenem stanju, da bi bil to moralni defekt ali da bi s tem vrgel slabo luč na organizacijo ali na kogarkoli.“

Vsa poštena javnost zato pričakuje od tovarne KID, da vzame vsa ta pojasnila na znanje in sprejme odpuščene družinskega očeta — delavca spet v službo, da se mu tako popravi vsaj materialna krivica.

Avtomobilska nesreča

V torek 1. oktobra sta se ponesrečila okrog poli 8. ure zjutraj na cesti Radomlje — Dob približno 25 km od Kranja pri gradu Čemšenik, podjetnik g. Peter Kobal iz Kranja in policijski uradnik Kristan Franc, ki sta potovala v Maribor. Nesreča se je pripetila na tamkajšnjem precej hudem ovinku, na katerem je vsled masne ceste vozilo zdrsnilo s ceste ter se zaletelo v bližini stoječe drevo. Slučaj je hotel, da se je pri tem g. Kobal, ki je sedel pri šoferju, močno obrezal ob razbiti šipi, vendar je upati, da razen tega nima hujših poškodb, dočim si je zadaj sedečji Kristan zlomil roko in dvoje reber, šoferju pa se men-

da ni nič zgodilo. Vozilo, ki je last podjetnika Kobala je močno poškodovano.

Kmalu po nesreči je privozil na poti v Celje z avtomobilom fotograf g. Jug Franc iz Kranja, ki je ponesrečenemu nudil prvo pomoč. Uradnika Kristana je s svojim avtomobilom odpeljal v Domžale k dr. Pintarju, kateri ga je po opravljenih zdravniških delih odpravil v ljubljansko bolnišnico, dočim je Kobal odklonil vsakršno zdravniško pomoč ter so ga nato odpeljali v Kranj. Ta nesreča je v Kranju vzbudila veliko zanimanje, ker se je prvotno mislilo, da je težjega značaja kot pa je bila v resnici. Zdravstveno stanje Kristana pa je zaradi notranjih poškodb resnejše.

Žegnanje v Gozdu nad Golnikom

Jutri na rožnovensko nedeljo bo v prijetni gorski vasi Gozd cerkveno žegnanje s sv. mašo ob 10 uri v stari in zanimivi podružni cerkvi sv. Nikolaja.

Na ta dan pride posebno veliko ljudi v Gozd, kar pa ni nič čudnega, ker se obiskovalec v tem lepem, mirnem in tihem planinskem kotičku tako prijetno počuti in mu ni žal poti med prijazne Gojzane in se povrne domov z lepimi vtisi in sklepom, da se bo ponovno vračal.

In ko si že enkrat v Gozdu, ne pozabi obiskati planinskega zavetišča in restavracije pri „Princu“, ki je v oskrbi podruž. Sloven. plan. društva v Trzinu, a vodi jo in izvršno jedajo in pijačo vsakomur postreže vedno nasmeja-

ni, hišni gospodar s svojo družino. Gozd (864 m) leži na sredini Kriške gore (1527 m), je v zavetju ter nudi proti jugu in zahodu lepe razglede, a od severa in vzhoda ga pa varuje Kriška gora. Iz vasi so zelo lepe celodnevne in polnednevne ture: na Kriško goro dobro uro, na Tolški vrh 2 uri in preko Sp. in Zg. Poljane na Storžič 4 ure. Pozimj so v Gozdu izvrstna smučišča, a sankarji imajo pravi užitek peljati se po gozdni poti v Križo, kar velja tudi za smučarje. V Gozd dospesh iz Trzinca in postaje Križe-Golnik v poldrugi uri ali z avtobusom do zdravilišča na Golniku in od tu v pol ure dospesh na cilj. Pridite, ne bo vam žal!

Barbarstvo ali pobalinstvo?

Danes v tej strašni draginji človek že ne zameri toliko revnemu človeku če odruje na njivi bogatega kmeta kako šiblo krompirja, da bi imel drugi dan kaj za lonce. Prav seveda to ni. A Bog pomagaj! Pravo barbarstvo pa je tole, kar se zadnje čase zelo pogosto dogaja po naših njivah. Tako so nekemu posestniku iz Starega Dvora neko noč neznanci posekali na zelniku okoli 30 najlepših zelnatih glav in jih razmetali po njivi, travniku in poti sem in tja. Istemu posestniku so neznanci malo preje porušili živinske pe-se v dolžini kakih 20 m in jo zmetali nekaj

na bližnjo pot, nekaj pa vse križem. Nekemu malemu posestniku iz Pušala so neko noč potrgali razen dveh vse buče, najmanj kakih 40 komadov, jih razsekali in razmetali okoli. Prav blizu te njive so snoči zopet drugemu posestniku porušili precej repe, ki se je komaj začela debeliti in jo zopet raztresli, kakor steljo. Tako početje zasluži res vso obsodbo. Tako na grd načn škodovati ljudem in uničevati božje darove, sam sebi pa s tem nič ne koristi, so zmožni le popolnoma nič vredni ljudje. — P. s. Sivar mora vzeti v roke orožništvo in pa poljski čuvaj.

Določba o maksimiranju cene kruhu

Sresko načelstvo Kranj na osnovi čl. 6 uredbe o ukrepih za preskrbo prebivalstva in vojske s kruhom (Sl. l. 413-70 z dne 31. 8. 1940) in v smislu čl. 2 uredbe o kontroli cen na drobno (Sl. list št. 420-71 z dne 4. 9. 1940) določa za območje sresa Kranj naslednje najvišje cene kruhu:

1. Za 1 kg enotnega ljudskega kruha 5,25 din in to v kosih v teži 114 dkg 6 din, 57 dkg 3 din, 28,5 dkg 1,50 din ali 76 dkg 4 din, 38 dkg 2 din, 19 dkg 1 din.

2. Zemlji v teži 8 dkg je dovoljena najvišja cena 1 din.

Za peko tega enotnega kruha se sme uporabljati le pšenična moka, namleta v smislu določb čl. 5 zgoraj citirane uredbe. Za peko kruha iz krušne moke, pomešane z drugimi vrstami žita ali plodov, si mora pek izposlovati posebno dovoljenje, kakor tudi določitev cene in teže temu kruhu od sreskega načelstva. Tako dovoljenje je potrebno tudi za peko belega kruha za potrebe bolnikov.

Producenti kruha, t. j. pekovski mojstri se nadalje opozarjajo na določila čl. 7 odst. 2 in 3, ki urejajo čas prodaje in čas peke kruha. Prekrški te določbe se kaznujejo po čl. 12 iz sl. uredbe o ukrepih za preskrbo prebivalstva in vojske s kruhom.

Cenik stopi v veljavo s 5. oktobrom 1940.

dr. Vidic, I. r.
Sreski načelnik:

Potreba čakalnice na postaji sv. Jošt

Glede gradnje čakalnice na postaji Sv. Jošt je bilo pred nekaj leti že precej govora. Tudi na občini so o tej zadevi razpravljali, toda do dejanja pa ni prišlo. Končno je vse utihnilo in zaspalo, tako da je sedaj postaja Sv. Jošt edina brez čakalnice na progi Ljubljana — Jesenice.

Bilo je tudi rečeno, da postaja Sv. Jošt preje ne bo dobila čakalnice, dokler se tam cesta ne preloži, kar je bilo od strani cestnega odbora že tudi obljubljeno. Tudi ta preložitve ceste čaka bolj oddolnih in hitrih ukrepov. Za postavitev čakalnice res ni treba veliko prostora, vendar pa je treba imeti vsaj malo drobe volje pa bi se prostor takoj našel. Saj ni treba graditi kake moderne čakalnice, zadostovala bi skromna lopa ali če hočete, baraka, pa bi bilo za silo domačin in tuji potnikom ustrezno. Solarjev, ki se vozi največ iz Besnice v Kranj, je vsako leto več, pa se ne morejo ob čakanju na vlak nikamor stisniti ter morajo na prostem čakati, kar je ob slabem vremenu posebno pa še pozimi zanje zelo mučno.

Po zimski vožnji z vlakom v večjem številu tudi na razna dela. Tudi ti bi radi šli v čakalnice, pa je ni. Ravno tako je z ostalim občinstvom in tuji, ki včasih vstopajo in izstopajo v večjih skupinah na naši postaji pa se ozirajo po čakalnici, ki je nikjer ni.

Tudi iz tujsko-prometnih ozirov bi se vprašanje čakalnice moralo vzeti resno v pretes. Zakaj bi ravno v občini Besnica bil za splošno korist in napredek med zadnjimi? Izgovor, da ni denarja ni zadostno utemeljen in če so drugod zmogli postaviti čakalnice ljudstvu v korist, bi tudi pri nas šlo.

Občina Besnica naj bi glede čakalnice stopila v stik z železniško upravo pa bo zadeva gotovo ugodno rešena.

40-letnica posvečenja cerkve Marije Pomagaj na Brezjah

Dne 6. oktobra na rožnovensko nedeljo bo minilo štirideset let odkar je Nj. Em. kardinal Jakob Missia posvetil cerkev na Brezjah. Ob tej priliki vabimo vernike iz cele Slovenije, da se udeležijo te svečane proslave.

Spored: V soboto, dne 5. oktobra bodo ob poli 8 slovesne litanije MB z ljudskim petjem in nato ob lepem vremenu rimska procesija s prižiganimi svečami. Vodi prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman.

V nedeljo - rožnovenska - dne 6. oktobra bodo od 4 naprej sv. maše, ob 7 sv. maša pred izpostavljenim sv. R. T. s pridigo. Ob 10 slavnostni govor g. škofa, nato pontifikalna sv. maša ob asistenci g. kanonikov.

Za prejem sv. zakramentov bo vse poskrbljeno.

Odločba

Ribolov je igra na srečo in je zanj potrebno pravtako dovolilo, kakor za tombole ali za srečolov.

Tako je navodilo, ki ga je dala dravska finančna direkcija v Ljubljani finančni kontroli. Društva naj s tem računajo, da jim je za ribolov potrebno odsljed dovoljenje.

Podplat je koža...

Rabil sem blago. Navadno plašno, kotenino če hočete. Šel sem k trgovcu, ki trguje s tako robo in katerega štejem med svoje prijatelje. „Daj mi tega in tega, toliko in toliko metrov!“

Odmeri, zračuna, odreže, zavije. Ker sva prijatelj, mi je dal celih 25% popusta. Ves vesel pridem z zavijkom domov in povem sori-sorj sostanovalcu. Čez dva dni mi sosed pove, da je kupil isto blago pri drugem trgovcu, s katerim si nista prav nič prajalja — 50% ceneje! Pika.

*

Stric popelje nečakinjo k zobozdravniku, popraviti ji bo dal zobe. Zdravnik uslužen, da je kaj; pogleda zobe, pove kaj in kolko bo popravila in si vse vestno zapiše v dnevnik. P. vpraša strica, kako se nečakinja piše, pa je ta dejal, da je Francka, naprej pa ni vedel. Oh, ali je bil ta „stric“ neroden! Kaj si mislite, koliko takih „stricov“ pa je med nami? — Ne boš, premalo imaš prstov na rokah in nogah, da bi jih seštel.

*

Ponedeljek. Fantje so zavohali pri starejšemu fantu no, dedcu — denar. Res je, dajal za pijačo. Ko pa je bil končno vina „sit“, je šel v seno mačka preganjan. Fantje so ga kmalu staknili in — pili so naprej, pa kar na senu. Do gola se je naš dedec slekel in rogovilil po podu, pa ga ni opazilo oko postav! Potem so ga le vtaknili v hlače in ga okrasili s slamom ter ga vlekli na dvorišče. Je pa eden od prelepe družine kadil in zažgal slamnato okrašenega dedca ter ga pošteno privrcl. Vsa vas je dejala, da mu je prav. In še dvomim, če ga je videlo oko postav. Sedaj se bodo baje tožili. Zavoljo telesne poškodbe dedec fante, zavoljo nemoralnega obnašanja drugi noga.

Oboji bi jih pa zaslužili po 25 gorkih.

*

V vlak. Strogi sprevodnik zah'eva vozne listke. Stara ženica, vsa sključena in uboga pa listka nima. Sprevoznik zah'eva ali plačilo, ali pa jo bo dal na prvi postaji orožnikom. Žena napol joče. Par gospodov pobara sprevodnika, koliko velja listek. Ko so zvedeli za ceno, so res jeli zlagati drobiž. Manjkalo pa je par dinarjev. „Mati, dodajte ostale d narje vi, ali pa greste na prvi postaji z menoj k orožniku.“ Ženica, vsa preplaščena privleče denarnico in jame po njej brskati. Eden gospod pošli vanju — nič manj nego 400.— dinarjev je imela presneta babnica, pa ni hotela kupiti listka. Gospodje so bili nemalo ogorjeni, vendar jo je eden njih vprašal, čemu denar potrebuje. „Ja nekaj ga moram imeti!“ je bil kratek odgovor.

Gospodje so bili kavalirji in ženice, žene premožnega posestnika niso izročili orožnikom.

*

Spet v vlak. Se že vozijo študentje in študentke. Delavski zaupnik, barva je postranskega pomena, je bil pijan in tako kvantal, da so ga vrgli iz kupeja celo vojaki, med katere je sedel. Na hodniku je dobil par dijakin, morda še v pubertetni dobi. Jel se je spokikati obnje. Začela sva po domače in pet minut je bil v vagonu mir. Začel je znova. To pot ga nisem urejal sam, pač pa ga je pomiril orožnik, tuš pa je dobil še na okrajuem glavarstvu.

Ce me sedaj sreča, se še pozna, me prav izpod čela pogleda, potem se pa obrne proč. Naj se le, saj ga je lahko še danes sram!

*

Kranj slovi že od nekdaj kot krokarstvo mesto. Danes bi se smelo to še posebej poudariti, to pa zaradi tega, ker so nekaj pili in krockali „samo“ odrasli ljudje iz „srednjih krogov“, danes pa se poleg teh udeležuje v tej panogi športu tudi nedorasla mladina obeh spolov od petnajste let naprej. Človek, ki gre ob kaki poli 12. uri po ulici, vidi marsikaj: tu rjoveta dva na vse grlo: „auf bei!“ in med tem grozovito preklinjata, pred teboj na tleh zopet nekdo negibno leži ter samo nekaj mrura, in ko greš nekoliko dalje, slišiš iz gostilne živketanje kozarcev, pokanje stolov, pred gostilno pa jih leži par na tleh, med tem ko drugi z vso surovostjo udrihajo po njih, da mora posredovati stražnik, s katerim gredo potem vročerkneži na bokal sladkega vinca. Posledna radi vpijejo po B. ciwosovi ulici, ki je že itak ozka, da vpitje kar odmeva in zato ni čudno, če se ljudje pritožujejo, da ne morejo spati.

Ce hočemo biti objektivni, moramo reči, da je temu krivo to, da se s policijskim predpisom na tem polju še ni mnogo s'orilo, kot n. pr.: policijska ura se ne upošteva več dosti, postava proti kaljenju nočnega mira se je že skoraj pozabila itd. Zeleti bi bilo, da bi se take postave v bodoče upoštevale, kar bi bilo v korist posameznikov in ugled vsega meša.

Drobne novice z Jesenic

Slabi starši. Vodstvo tukajšnje ljudske šole je prejelo priobzbe, da nekatere deklice iz ljudske šole zahajajo v gosulne in tam javno plešejo. Imena staršev so bila javljena sreskemu načelstvu, ki bo starše teh otrok klicalo na odgovor.

Občni zbor Triglavskega okrožja FO se je vršil minulo nedeljo. Zbora se je udeležil tudi predsednik ZFO brat dr. Stanko Žitko in predsednik pripravljalnega odbora nove gorenjske podzveze ZFO g. kaplan Vovk iz Kranja. Udeležba od strani odsekov je bila prav dobra. V novem odboru so dosedanjí predsednik St. Savinšek, kot predsednik br. Volčini Helidor podpredsednik, Klinar Janko, načelnik, Albin Smolej vodja mladcev in naraščajnikov. Bučar Julij tajnik in Stanke Kajtna blagajnik.

Nedeljski počitek in brivci. Od 14 tukajšnjih (Jesenice in Koroška Bela) brivskih obrtnikov je 10 mojstrov podpisalo vlogo na g. bana, v kateri prosijo, da bi se na jesenicah in na Koroški Beli predpisal nedeljski počitek za brivnice, v zameno bi se pa v soboto delovni čas za eno uro podaljšal. Prepričani smo, da se bo tej prošnji velike večine tukaj-

šnjih brivcev ustrelo. Res ni prav nobenih razlogov, da bi bile brivnice ob nedeljah odprte. Ljubljana, Maribor, Celje in drugi kraji imajo ob nedeljah zaprto, pa so ljudje zaradi tega vseeno obrili. Tujskoprometni razlog pa pač ne bo držal, to najbolje vedo brivci sami. Bog ve, če so vsi skupaj enega samega tujca na tak dan obrili. Prizadevanje mojstrov iskreno pozdravljajo tudi brivski pomočniki in nastavljenici, ki bodo z nedeljskim počitkom postali spet ljudje.

„Fantovski odsek“ Koroška Bela - Javornik je imel dne 15. septembra 1940 svoj redni letni občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči novi upravni odbor:

Ažman Fran Ksav. predsednik, Arnez Anton podpredsednik, Rozman Janez tajnik, Rozman Ivan tajnik-naměstnik, Vengar Matevž blagajnik, Malej Valentin, načelnik, Smolej Pavel podnačelnik, Svetina Franc gospodar, g. Zbončar Matej duhovni vodja.

Odsek Kor. Bela - Javornik je eden najboljših odsekov, kar pričajo razne diplome, pohvalna pisma itd, ter si je nadel nalogo, da bo v bodočem letu še napredoval v tehničnem, kakor organizatornem ožiru. — Bog živi!

TEDENSKE NOVICE

KRANJ

Dežurna služba zdravnikov OUZD v Kranju v mesecu oktobru 1940 bo razdeljena sledeče: 6. dr. Bežek Josip, 13. dr. Herfort Joža, 20. dr. Pance Pavel, 27. dr. Vrbnjak Vinko.

Angleščino poučuje posameznike in manjše skupne. Marija Vilfan, dipl. phil., Jezerska c. 11, Kranj.

Francoski tečaj se vrši v gimnaziji. Prijave sprejema gimnazijski sluga g. Semen.

Dekliški krožek v Kranju bo imel svoj občni zbor in prvi letošnji sestanek prihodnji torek, 8. oktobra v pisarni pri novem mostu. Vabimo vse članice, ki so v preteklem letu obiskovale dekliske večere in tudi ostala dekleta, da se sestanka udeležijo. Telovadba bo letos tudi za dekleta v novi ljudski šoli. Dekleta, pridite polnoštevilno in z veseljem poprimo za delo.

Gradnja poštnega postlopa in ljudskega doma lepo napreduje. V grobem je že izdelano, kažejo se že končni notranji obrisi. V ljudskem domu bo najbrže že ta mesec izdelana gornja dvorana, ki je namenjena za večje sestanke in javna predavanja. Bo samo nekoliko manjša od dosedanje dvorane. Upamo tudi, da bomo prvo decembrski praznik slavili že v izdelani veliki dvorani.

V Carigradu na balkansko olimpiado je odpotoval tudi član Fantovskega odseka v Kranju Darko Mavsar, metalec kopja. Nevarne konkurente ima v Turkih in Rumunih, a kakor poročajo belgrajski časopisi, Rumuni ne bodo nastopili in tako upamo, da se bo častno odrezal. Obljubil nam je, da bo o svojih vtisih poročal tudi „Gorenjecu“. Tudi Klinar Janko s Koroške Bele, načelnik Triglavskega okrožja FO, je v reprezentanci. Želimo jima veliko sreče!

Ceste v Kranju in okoli Kranja se polagoma vendarle širijo. Do zdaj smo imeli vsake ceste le polovico, danes je pa vsaj okoli Stare pošte, kjer je največ prometa, toliko prostora, da človek hodi kolikor toliko brez skrbi. Če bo lepo vreme, bodo tudi telefonski kabli kmalu položeni, da ne bo vse mesto „kanalizirano“.

Soferski izpisi poklicnih soferjev in samovozačev motornih vozil, se bodo vršili za sreže Kranj, Radovljica in Skofja Loka v peček dne 18. oktobra 1940 ob 8. uri pri sreskemu načelstvu v Kranju.

Bukov žir

zrelo, odpadlo blago kupujem v vagonskih pošiljkah franco vagon nakladna postaja.

Ponudbe na

REKLAM ROZMAN

LJUBLJANA, Pražakova ulica št. 8/I

druga blaga in več druge drobnarije.

Kovača so pokopali v soboto ob 4. uri popoldne.

Zaljujočemu sinu Jožetu, ki ga je nemila novica doletela na orožnih vajah in hčerki naše sožalje!

NAKLO

V nedeljo 6. oktobra bo v Stari šoli proslava božjega služabnika Friderika Baraga in sicer ob 3. uri popoldne s sledečim sporedom: 1.) Uvodni govor: Baraga zagovornik brezpravnih. Govorič g. bogoslovec Tomazin Ludvik. 2.) Za velikim vzorom. Igra v treh dejanjih. Napisal France Kunstelj. 3.) Barago — svetnika nam daj, o Gospod! Zborni nastop. Pričetk točno ob 3. uri. Vstopnina običajna. Lepo vabljeni vsi domačini in okoličani.

PREDOSLJE

Tukajšnje prosvetno društvo je imelo preteklo nedeljo 29. septembra svoj redni letni občni zbor ob lepi udeležbi članov. Iz poročil odborov smo izvedeli, da so se člani in odbor v preteklem letu zelo potrudili, da je društvo doseglo svoj namen. Poskrbljeno je bilo za pravo srčno izobrazbo, za pošteno razvedrilo in za dviganje verske in narodne zavesti občinstva in članov.

S sodelovanjem Fantovskega odseka, Dekliškega krožka in tamburaškega zbora, ki ga vodi šolski upravitelj g. Rudolf Fajon, je društvo priredilo šest dramatičnih predstav. Od akademij in osem prosvetnih večerov. Dramatske predstave so bile tehnično in igralsko na taki višini, da smo nanje lahko ponosni. Od akademij nam bosta zlasti dve ostali v trajnem spominu in sicer prva ob priliki izročitve diplom častnega občinstva ministru dr. Kreku in druga ob priliki sv. birne 28. aprila. Enako so bili tudi prosvetni večeri zanimivi, poučni in dobro obiskani.

Za prihodnje poslovno leto ima društvo pripravljen zopet lep prosvetni program. Delo prične obenem z Dekliškim krožkom in Fantovskim odsekom z akademijo na praznik Kristusa Kralja. Igralska sezona pa se prične v začetku novembra s Finžgarjevo dramo: „Razvalina življenja“. Upamo, da bodo vse predstave in prireditve enako obiskane, kakor v preteklem letu. Pokazalo pa se je, da je cerkvena dvorana postala premajhna in želja vseh je, da se že pripravljeni načrt za povečanje čimprej uresniči. Kljub težkim razmeram v katerih živimo, bo skušalo društvo svoj program izvesti kakor do sedaj, Bogu v čast narodu v korist. — Bog živi!

ŠMARTIN PRI KRANJU

Dekliški krožek v Šmartnem pri Kranju ima svoj redni letni občni zbor dne 7. oktobra (v ponedeljek) v Šmartinskem domu ob polj 7. uri zvečer. Občni zbor je za vse članice strogo obvezen zaradi važnih stvari, ki se bodo obravnavale.

Fantovski odsek v Šmartnem pri Kranju je imel svoj občni zbor preteklo sredo ob polni udeležbi članstva. Po formalnih ugotovitvah in sklepih preteklega in začelga poslovnega leta, je bil izvoljen sledeči odbor: predsed. Bajželj Tone; podpredsednik Šilar Ivan; tajnik Bajželj Tone; blagajnik Sušnik J.

„Noč v Goliških plazovih“ je naslov igre s katero otvoril Fantovski odsek v Šmartnem dramsko sezono za leto 1940-41. Uprizorjena bo v nedeljo dne 13. oktobra ob 7. uri zvečer in v nedeljo dne 20. oktobra ob 3. uri popoldne v Šmartinskem domu.

Igra je prirejena iz prelepe narodne povesti „Izpod Golice“, ki je nekaterim gotovo še v spominu. V igri se dogajajo krasni prizori iz naših gorenjskih planin, ki nam kažejo jako nevarno življenje tihotapcev v boju z obmejnimi stražarji.

Kaže nam hud boj med tihotapcem Matevžem in financarjem Ivanom za srce lepe Hribarjeve Cilke.

Zato vas vlijudno vabimo k obilni udeležbi. Bog živi!

CERKLJE

Odlikovanje. G. župan Fr. Sleme in g. šolski upravitelj Fr. Rozman sta bila odlikovana z redom sv. Save V. r. Obema javnima delavcema, ki se trudita z veliko potrpežljivostjo in marljivostjo za dobrobit cerkljanske fare, je bila s tem z najvišjega mesta izrečena pohvala. Tudi farani jima iskreno čestitamo za to častno odlikovanje z željo, da bi še dolgo v veliko zadovoljstvo in z veliko prožnostjo nadaljevala delo Bogu v čast, faranom in zlasti mladini v korist.

Za mesec november se pripravlja nadaljevalna gospodinjska šola. Dekleta, že sedaj mislite nanjo.

ŠENCUR

Naša MKZ je minulo nedeljo 22. septembra priredila poučen izlet po Dolenjski. Peljali so se z avtobusom in so si ogledali Stično. Severjevo posestvo na Selu, gospodinjsko šolo v Mali Loki, kmetijsko šolo na Grmu. Bili so na Trški gori, kjer so dobili že grozde in se celo peljali v Dolenjske Toplice. Vračali so se pre-

ko Soteske, Žužemberka in Krke. Vsi udeleženci so z izletom izredno zadovoljni in vsi hvalijo gostoljubnost in prijaznost Dolenjcev.

Odbor MKZ je s tem pokazal, da je na pravi poti in vedno naj dela po teh smernicah pa uspeh gotovo ne bo izostal.

O. F. O. KRANJ

Gorenjska podzveza FO
Okrožni občni zbori.

Preteklo nedeljo se je vršil občni zbor Triglavskega okrožja na Jesenicah. Izvoljen je bil za predsednika dosedanjí predsednik Stane Savinšek, za načelnika pa Janko Klinar s Koroške Bele. Občni zbori Kranjskega, Tržiškega in Radovljanskega okrožja so bili že prejšnjo nedeljo, dne 6. oktobra t. l. bo pa še občni zbor Krekovega okrožja v Skofji Loki. Okrožne tajnike opozarjamo, da vsi odseki še niso poslali razvida odbornikov in staležnih poročil. Naj pohite in s tem podpro poslovanje podzveze!

Podzvezni občni zbor bo v nedeljo dne 13. oktobra ob 9. uri v Kranju. Okrožni odbori naj pošljejo svoje delegate.

Podzvezni tečaj za vodje mladcev. Ker se v letošnjem letu predvideva obširno delo med našo mladino in ker je potrebna predvsem enotnost v našem delu, zato je ta tečaj potreben vsem okrožnim in odsekovnim vodjem naraščaja. Na ta tečaj že danes opozarjamo vsa okrožja in odseke. Vršil se bo v Kranju dne 27. oktobra 1940. Podrobnosti slede v okrožnicah.

Občni zbor OFO Kranj se je vršil v nedeljo 22. septembra dopoldne v Kranju v pevski sobi tuk. Prosvetnega društva ob polni udeležbi vseh FO Kranjskega okrožja. Po oblikiranih opravilih ter zaključitvah so bile volitve novega Okrožnega odbora. Sklenilo se je, da bo drugo leto okrožna prireditev v Naklem ob priliki upostavitve temeljne kamna za novi Prosvetni dom, oziroma ob slčnem trenu ku nakeljske prosvete. Podzvezna prireditev pa bo v Kranju ob priliki blagoslovitve novega Ljudskega doma. Obe prireditvi pa bosta še pred Vseslovensko mladinsko olimpiado v Ljubljani, torej še pred avgustom. Okrožni svet je soglasno poslal ZFO resolucijo za obnove in b. vsakega imena „Orel“ za fantovske odseke, na splošno željo, ki je prevladala v članih bivšega „Orla“, ki ustreza tradiciji slovenskega kat. mladinskega gibanja.

Šport

Strelska družina v Kranju sporoča, da se strelske tekme — vsled skrajno slabega vremena — niso moge zaključiti pretečno nedeljo. Ako bo vreme bolj naklonjeno, se bodo iste nadaljevale in končale to nedeljo dne 6. oktobra. Tekmovalo se bo vez dan do 5. ure popoldne, nakar bo sledila obdaritev najboljših strelcev. Streljalo se bo tudi s flobertovskimi krami, posebej za dame in za gospode. Odboru se je posrečilo znatno dvigniti število daril in to preko 40. Nudi se tedaj vsakemu udeležencu te tekme, da si z malo truda lahko pridobi kako lepo praktično darilo. Vrednost vseh daril znaša preko din 4000.—, kar se bo lahko vsak sam pripril na strelišču, kjer bodo darila razstavljena. Posebno veliko nagrad bodo deležni strelci na 150 m tarči. „Narodni“. Na tej tarči bo — kakor je že objavljeno — vsaka komiditeta dovoljena, tedaj naslon, sede ali leže, kakor bo posameznikom prišlo. Darila bodo na tej tarči dobili samo oni strelci, ki do sedaj na okrožnih ali na sosednjih družinskih strelskih tekmah niso dobili nobenega darila. Strelska tekma je seveda samo za članstvo vseh strelskih družin, ostali lahko tekmujejo izven konkurence, zato naj vsak prinese in pokaže pri blagajni strelsko legítimacijo, iz katere mora biti razvidno, da je članarina za letošnje leto poravnana.

SK Kranj : SK Bratstvo

v nedeljo ob 16. uri v Kranju predtekma ob 15. uri.

Niž manj pomembna ter zanimiva tekma kakor je bila zadnja ligina tekma v Kranju, bo tradicionalni gorenjski derbi z Brastvom to nedeljo v Kranju. Kdor pozna krepke Gorenjce, ki posedujejo oster štart, nagel ter do skrajnosti požrtvovalni tempo še iz prejšnjih let, ko so bila ta srečanja za športni Kranj vedno senzacionalna, si bo prav gotovo znal zamišljati pomembnost ter višino tega gorenjskega športnega dogodka, ki obeta biti že zaradi prestrizha gorenjskega nogometa ter zaradi potrebe točk, katere nujno potrebuje oba rivala v slovenski nogometni ligi še pomembnejše, kakor pa je to bilo dosedaj volče.

Našim fantom želimo, da to nedeljo radikalno popravijo oba svoja neuspela tekmovanja ter si osvoje čimveč kar morejo, pa tudi simpatične športne Jeseničane prav toplo pozdravljamo v naši sredi.

RAZGLAS

Uprava občine Kranj razglašuje:

Vsi lastniki živine in vozil, b.vajoči na področju tukajšnje občine, ki posedujejo konje, osle, mule in vole se pozivljajo, da se nemudoma, toda najkasneje do zaključno dne 8. 4. m. zglašijo v vojaškem uradu tuk. občine radi popisa njihove živine, in vozil.

Prijavitelj je vso gori navedeno živino ne glede na starost in ne glede na to, ali je bila že pregledana od voj. popisne komisije ali ne.

Ta termin je najskrajnejši in se ga je v izogib kazenskih posledic brezpogojno držati, ker se bo vršil splošni popis živine in bo vojaška komisija že v prihodnjih dneh pričela poslovati.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 0-50. Najmanjši znesek je 8 D.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane itd. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik — Na skali št. 5. (v hiši g. Šipica)

Poslovne lokale — skladišča

Preuređim interesentom v priključnih in dvorišnih prostorih v Trennerjevi hiši, Sk. Loka, Spodnji trg 24. - Ponudbe in informacije pri Alojziju Kmetiču tovarna „Sečir“, Sk. Loka.

Odda se soba s štedilnikom, Stražišče 246, pod Smarjetno goro.

Oddam stanovanje dveh sob z vsemi pritliklami. Poizve se v upravi lista.

Odda se stanovanje 2 sob posteni stranki na Primskovem št. 147, s 1. novembrom.

Parketirano dvosobno stanovanje na Primskovem se odda. Poizve se Jezerska c. 10 Kranj.

Odda se lepo trisobno ali dvosobno stanovanje s kopalnico in vsemi pritliklami na Planini. Vselitev novembra ali kasneje. Naslov v upravi lista.

Prodajam tristanovanjsko hišo z vrtom, elektriko in vodovodom. Poizve se v upravi lista.

Dobro ohranjen pult za trgovino ugodno na prodaj. Naslov v upravi lista.

Kupim več dobroohranjenih vinskih sodov 100 do 200 l, prosornine. Ponudbe pri skladiščniku hotela „Jelen“ Kranj.

Iščem kmetičko dekle v starosti od 18 do 25 let za takojšen nastop službe. Predpogoj poštenost. Zglašiti se na upravo „Gorenjca“.

Iliše kupim v Kranju ali okolici. Pismene ponudbe na oglasni oddelek pod šifro „3335“.

Otroška posteljica za dva otroke z macesnovega lesa v najboljšem stanju z vzmetnim modroceom napredaj. Naslov v upravi lista.

Opozarjamo, da je začela obratovati škrobarna ter je dovolj odpadkov krompirja na prodaj. „Jugočeška“.

Dobro ohranjena kompletna okna za vžidavo in cca. 3000 kom. strešne cementne opeke poceni proda Pungerske Stražišče-Gaštelj.

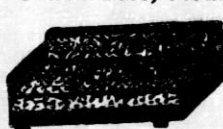
Izgubil se je na Rupi majhen rjav pes z imenom „Muhca“. Najditelj se naproša, naj ga vrne proti dobri nagradi v gostilno „Semen“ Kranj.

Ugodno prodam 1 oral zaraščenega gozda. Naslov v upravi lista.

Zlatorskega vajenca, poštenih staršev, sprejem takoj. B. Rangus, zlaar Kranj.

Ne zamudite prilike! Kolesa, švalne stroje prodajamo kolikor mogoče še po sari cen. Zevnik Julij, Stražišče.

Couch zofe, otomane, divane

in vse tapetniške izdelke izvrhuje točno in solidno

K. TONEJC Kranj

VSAKOVRSNO POHIŠTVO

dobite najceneje V ZALOGI POHIŠTVA

„LIPA“

KRANJ - Layerjeva ul.

Cviček

pravi dolenski, dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani, Frankopanska ulica 11.

Kolesa

po stari ceni kupite v trg.

Omejc Ivan

KRANJ - Tavčarjeva 9

Na vrhu Rožarvenkega klavca

Kupujemo gumijaste odpadke, galoše, škornje, avto in bicikl gume itd. v vsaki količini po najvišji dnevni cen.

Bat'a - Kranj

Kadi za zelje, sode za moštakar tudi vsa po-

SODARSTVO

HOMAN

Stražišče - Labore

pravila izdeluje hitro, solidno in po nizkih cenah

Ure, zlatnina, kristal, očala in druga darila se dobijo najceneje pri

B. RANGUS - KRANJ

KR. DVOR.

JUVELIR IN DOBAVITELJ

SANITARNE PREDMETE:

kopalne kadi, umivalnike, klozete, stenske školjke, armature, vodovodne in svinčene cevi, fitinge itd. — dobite še vedno ugodno v železnini

FR. STUPICA, Ljubljana, Gosposvetska c. 1

PODLJUBNIŠKI:

HRIBAR

1

POVEST IZ ŠKOFJELOŠKIH HRIBOV

I.

Tiha, jasna noč. Mesečina je razprostirala svoja krila čez pokrajino. V mesečini so se odražali hribi, ki so se kakor pošasti spenjali proti jasnemu nebu. Nad njimi pa je bilo razprostrto nebo, na katerem je sijalo tisoče zvezd, ki so kule iz vseirja na prelepo jesensko pokrajino. Sv. Andrej je tiho spal ob vnožju sv. Ožbalta, ki je kakor čuvar bdel nad vso pokrajino. Cerkev vrh njega se je ostro odražala v mesečini. Le sem pa tja je v vasi zalajal kak pes, katerega je vznemirjala divjačina v bližnjem gozdu. Na obeh straneh vasi pa sta nalik dolgi-ma temnima žlebovoma ležali Hrastrnica in Bodovljiska grapa. Na drugi strani Hrastrnice sta se spenjala kvišku Osojnik in Tošč. Nad Poljansko dolino, ki se je komaj odražala, pa je mogočno dvigal svojo glavo bahati Ljubnik. Vsa pokrajina je pokojno sanjala. Vsa narava je počivala. Le nekdo ni mogel spati tisto noč.

Hribar, čigar domačija je stala prav sredi vasi, tisto noč ni mogel zatisniti očesa. Misli so mu uhajale nazaj v čase, ko je bil še fant. Takrat je bila Hribarjeva domačija pri Sv. Andreju še trdna. Pri hiši je bil denar, travniki, njive, polni gozdovi, da bi zadostovali za ves rod in še več. Njive bi lahko preživele ob pridnem delu trikrat tako veliko družino, kot je na Hribarjevi trdan danes. Hlev je bil vedno poln živine. Da, takrat je bila Hribarjeva bogata, trdna domačija, kakršne je ni bilo ne pri Sv. Andreju, še manj pa pri Sv. Ožbaldu. Pepetov ali Zidankov grunt doli v dolini sta ji bila enaka. — Pa danes? Hribar se je mogoče že stotič obrnil na to noč na

svojem ležišču. Take in podobne misli so mu cele ure rojile po glavi, a noči ni in ni hotelo biti konec. Hribar se je zopet obrnil, legel znak, dal roki pod glavo in misli, katerih se nikakor ni mogel znebiti, so ga morile.

„Da, ali ni moj rajni oče, pred več kot tridesetimi leti zapustil vso to domačijo brez vsakih dajatev, brez dolgov, s polnim hlevom živine, polno kaščo, lepo obdelanimi njivami, krasnimi gozdovi? Da, kolikor časa je živela rajna žena je še nekako šlo. Držala ga je v kleščah, z ljubeznijo ga je priklepala nase, ga prosila: „France ne hodi v krčme, vse bo šlo po zlu!“ Velikokrat jo je ubogal, a še večkrat ne. Šlo je počasi navzdol. Ona je garala, garali so tudi otroci. Pa on? Tudi on je delal, a ne toliko kot gre gospodarju. Hodil je raje v mesto, ne samo ob nedeljah, tudi v delavnikih, zvečer pa je hodil pijan domov. Žena, vsa zbita od dnevnega dela, je tiho jokala. Otroci so se plaho stiskali v kot. On pa je klel, vpil, razbijal, dokler ni ves omaljen zaspal. Tako je šlo iz dneva v dan. Otroci so odrasli, žena je umrla. Če je do njene smrti spričo njene-ga dela in žrtve domačija le počasi propadala, se je po njeni smrti sprožil plaz, ki ga ni bilo več mogoče ustaviti.“

Hribar se je nevoljno otresele teh misli, zakaj preveč globoko so mu izpraševale vest.

Obrnil se je. Misli so šle kot mora svojo pot dalje. Ni se jih mogel otrestiti, čeprav je skušal zaspati.

Po smrti svoje žene ni bilo nikogar, da bi ga svaril, opominjal. Z njo je umrl zadnji človek, ki je imel vsaj nekaj malega vpliva nanj. Malo od žalosti, še več pa iz navade se je vdal še hujšemu pijančevanju. Popival je v Loki po tri, štiri dni, pa tudi ves teden in to vse na kredo. Da je plačal velike, kakor se mu je zdelo prevelike račune, je moral prodati zdaj les, zdaj kravo. Otroci: France, Janez in Micka so doma garali, da bi rešili domačijo. Ko je moral radi pijače zopet kak kos zemlje od grunta ali krava izbleva, ga je večkrat zaprosil France: „Oče nikar, vse bo šlo po zlu!“ Micka je celo pokleknila nekoč predenj in njene solze so bridko pro-

sile, ko je morala njena najljubša telička iz hleva. Končno tudi prodajati ni bilo več kaj. Dolg je naraščal in naraščal v velike številke. V mislih je prešteval svoje upnike, a skoraj ni bilo dovolj prstov na rokah, toliko jih je bilo. Davkarija, sodišče, advokat, trgovci, največ seveda oštri. „Prokleti padelni!“ je tiho zaklel. „Sedaj kakor da bi se zmenili, eden za drugim pošiljajo pisanja, če ne vrneš v toliko in toliko dneh, si bomo sami sodnijskim potom poiskali.“

Hribar se je zopet obrnil na trdem ležišču. Stenska ura je udarila polnoč. Potihem je štel udarce, ki so odmevali po kamri. „Ena, dve tri... dvanaest!“ Pri zadnjem udarcu je tiho vzdihnil: „Šele polnoč, dan pa bo šele ob šestih!“

„Da, ti prokleti padelni!“ je v mislih ponovil svojo priljubljeno kletvico, s katero je mislil na Ločane kar vprek. „Pognati mi hočejo domačijo!“ Snoči je dobil pisanje od gostilničarja iz Loke, da naj mu plača vse v štirinajstih dneh, če ne, da ga bo dal advokatu.“

„Koliko je že napisano na tistem papirju? Šest tisoč dinarjev pa še obresti od dveh let povrhu! Kaj sem res toliko zapil v tem času? Saj ni mogoče! Goljufivci goljufivci!“ A Kern ne bo prizanašal, to ve prav dobro, a kako naj plača? Kako, kako...?

Tako je mrmrlal Hribar predse, napol ležeč, napol sedeč. Ni se mu dalo več ležati. Vstal je. Njegova prej majhna kakor velika postava se je v nočni obleki ostro odražala v mesečini, ki je svetlo sijala skozi zaprto okno. Iz sosedne izbe se je čulo Mickino dihanje, ko je po dnevnem naporu pokojno spala.

Hribar je oblekel hlače ter stopil proti oknu. Odprl ga je. Hladen jesenski nočni zrak ga je zajel, zavezbo ga je. Stopil je od okna k stolu ob postelji in nanjem poiskal kamizolo, katero je ogrnil preko ramen. Stopil je nazaj k oknu ter se nanj naslonil.

Terjatev loškega krčmarja mu ni šla iz glave. Vsaj za enkrat previsoka je. „Tri in ne šest jurjev bi se morala glasiti,“ je mislil na glas. Pa se je ustrašil svojega lastnega glasu. Poslušal je. Iz izbe je prihajalo še vedno enakomerno dihanje Mickino.